

VÝZKUMNÝ ÚSTAV BEZPEČNOSTI PRÁCE, v.v.i.
Jeruzalémská 9, 116 52 Praha 1

Odborné pracoviště pro prevenci závažných havárií

Příloha č. 4

Zpráva o činnosti Odborného pracoviště pro prevenci závažných havárií za rok 2008

Zpracovala: Ing. Martina Pražáková

Praha 2009

Obsah:

1.	CELKOVÝ PŘEHLED ČINNOSTÍ ZAJIŠŤOVANÝCH V ROCE 2008	3
1.1	Posuzování bezpečnostních dokumentů.....	3
1.2	Odborná příprava pracovníků státní správy.....	5
1.3	Poradenská činnost	5
1.4	Metodická činnost	5
1.5	Zajišťování projektů	6
2.	NEDOSTATKY BEZPEČNOSTNÍCH DOKUMENTACÍ	7
2.1	Kvalita bezpečnostních dokumentů	7
2.2	Analýza a hodnocení rizika.....	8
2.3	System řízení prevence závažné havárie	8
2.4	Popisné, informační a datové části dokumentů.....	9
2.5	Grafické materiály	9
2.6	Spolehlivost lidského činitele	9
3.	ZAJIŠŤOVÁNÍ DALŠÍCH ČINNOSTÍ	9
3.1	Integrovaný znalostní systém	9
3.2	Integrovaná inspekce.....	9
4.	DŮLEŽITÉ ASPEKTY PŘÍSTUPU K PZH.....	10
5.	ZÁVĚR	10

ZPRÁVA O ČINNOSTI ODBORNÉHO PRACOVIŠTĚ PRO PREVENCI ZÁVAŽNÝCH HAVÁRIÍ V ROCE 2008

1. Celkový přehled činností zajišťovaných v roce 2008

Činnosti odborného pracoviště byly v roce 2008 zajišťovány v následující struktuře:

Posuzování a hodnocení úplnosti a odborné správnosti podnikových bezpečnostních dokumentů

- posuzování a hodnocení úplnosti a odborné správnosti podnikových bezpečnostních dokumentů podle zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií,
- organizace posuzování bezpečnostních dokumentů,
- metodické a věcné řešení aktuálních odborných problémů při posuzování bezpečnostních dokumentů v oblasti analýz a hodnocení rizik a v souvislosti s úrovní zpracování popisů systémů řízení prevence závažných havárií,
- konzultace k problematice zpracování a hodnocení bezpečnostních dokumentů,
- sledování problematiky v oblasti nakládání s chemickými látkami ve smyslu návaznosti zákona o chemických látkách a přípravných na právní předpisy na úseku prevence závažných havárií,
- spolupráce při tvorbě informační podpory posuzování v rámci připravovaného Integrovaného informačního systému BOZP a PZH.

Odborná příprava pracovníků státní správy pro plnění činností vyplývajících ze zákona č. 59/2006 Sb.

- školení krajských úředníků v rámci přípravy k ověření zvláštní části Zvláštní odborné způsobilosti v souladu se zákonem č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků,
- spolupráce při tvorbě interního pokynu ČIŽP k výkonu integrované inspekce.

Poradenská činnost k zákonu č. 59/2006 Sb.

- poradenství k dílčím problémům v oblasti PZH,
- účast na jednáních koordinační skupiny k zákonu o PZH,
- účast na koordinačních schůzkách ČIŽP k výkonu integrované inspekce.

Metodická činnost

- příprava podkladů k metodickým pokynům,
- další metodická činnost,
- publikační činnost v oblasti PZH,
- metodická setkání posuzovatelů bezpečnostních dokumentů.

Zajišťování projektů a spolupráce v ČR i v rámci zahraničních vztahů

- aktivní účast na projektech a odborných akcích,
- práce se zahraničními odbornými materiály, překlady odborných materiálů a jejich transformace na podmínky ČR.

1.1 Posuzování bezpečnostních dokumentů

V roce 2008 bylo posouzeno celkem 101 bezpečnostních dokumentů, z toho 36 bezpečnostních programů a 65 bezpečnostních zpráv.

41 dokument z celkového počtu byl posouzen výhradně interními posuzovateli a 60 dokumentů ve spolupráci s externími posuzovateli, kteří spolupracují s odborným pracovištěm pro prevenci závažných havárií.

Rozsah písemného materiálu předkládaného provozovateli k jednotlivým zařazeným objektům často představuje stovky stránek textu. Stejně jako již v roce 2007 jsou k dokumentům přikládány stále rozsáhlejší přílohy, které jsou tvořeny především interními organizačně řídicími dokumenty provozovatelů a grafickými materiály. Toto je způsobeno především důsledným uplatňováním požadavku na uvádění důkazních prostředků prokazujících zavedení a fungování systému řízení prevence závažné havárie. Na tento požadavek je v procesu posuzování dokumentů kladem velký důraz.

V roce 2008 byly posuzovány tyto tři kategorie bezpečnostních dokumentů:

- 1) návrhy bezpečnostních dokumentů,
- 2) aktualizace bezpečnostních dokumentů a jejich doplněné verze,
- 3) posouzení bezpečnostní zprávy (dle § 10, odst. 4 zák. č. 59/2006 Sb.).

Ad 1) Návrhy bezpečnostních dokumentů

Celkem provozovatelé předložili 44 návrhů bezpečnostních dokumentů ve smyslu zákona o PZH. Z toho bylo 13 dokumentů předloženo v první verzi nově zařazenými provozovateli. Zbývajících 31 návrhů dokumentů byly jednotlivé verze návrhů dokumentů již dříve zařazených provozovatelů, které byly zpracovány v různé kvalitě a byly často opakovaně vráceny krajskými úřady, s připomínkami všech dotčených orgánů státní správy, k dopracování. Ve smyslu rozpracovanosti dokumentů se tedy jednalo v 1. verzi o 13 dokumentů, ve 2. verzi o 16, ve 3. verzi o 11, ve 4. verzi o 2, v 5. verzi o 1 a v 6. verzi o 1 dokument.

Ad 2) Aktualizace bezpečnostních dokumentů

Celkem bylo předloženo 55 aktualizovaných dokumentů, a to jak prvních verzí, tak dalších verzí aktualizací dopracovaných na základě připomínek dotčených orgánů státní správy. Ve smyslu jejich rozpracovanosti se jednalo v 1. verzi o 24 dokumenty, ve 2. verzi o 22, ve 3. verzi o 7, ve 4. verzi o 1 a v 5. verzi o 1 dokument. V souvislosti s povinnostmi provozovatelů, vyplývajícími z nového zákona o PZH z roku 2006, je od konce roku 2006 předkládán krajským úřadům k posuzování a hodnocení zvýšený počet aktualizovaných dokumentů. Vzhledem k nedůsledně prováděným aktualizacím všech částí dokumentů a přetrvávajícím nedostatkům, jsou tyto dokumenty často vráceny krajskými úřady k dopracování a celkový počet těchto dokumentů je v letošním roce srovnatelný s rokem 2007.

Ad 3) Posouzení bezpečnostní zprávy

Dokumenty o posouzení bezpečnostní zprávy jsou zvláštními typy dokumentů, které jsou předkládány v zákonem stanovené lhůtě. § 10 odst. 4 zákona ukládá provozovatelům povinnost zajistit posouzení bezpečnostní zprávy nejpozději do 5 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o jejím schválení, schválení její aktualizace nebo předchozího posouzení. V roce 2008 byly posouzeny pouze 2 zprávy o posouzení bezpečnostní zprávy, včetně platných schválených verzí těchto bezpečnostních zpráv. K původně předpokládanému předložení výrazně vyššího počtu „zpráv o posouzení bezpečnostní zprávy“ nedošlo. Provozovatelé zpravidla opakovaně předkládali, namísto komplexně revidovaných bezpečnostních zpráv, jen částečné aktualizace svých dokumentů.

Další činnosti související s posuzováním:

- byly provedeny řádově desítky konzultací s odpovědnými pracovníky provozovatelů nad bezpečnostními dokumentacemi,

- některé problémové části dokumentací procházely dvojitou, příp. několikanásobnou kontrolou a posuzováním, jak na odborném pracovišti, tak ve spolupráci s externími odborníky; následně byly konzultovány případné rozdíly v pohledech na konkrétní problém a sjednocena stanoviska, aby byl vyloučen subjektivní pohled,
- s odborem environmentálních rizik MŽP byly průběžně projednávány dílčí aspekty posuzování strukturálně a věcně složitějších částí dokumentů a činností, včetně analýz nákladů. Nevyskytly se závažné námítky proti obsahu a výsledkům odborných posouzení VÚBP, v.v.i., včetně externích dodavatelů.

1.2 Odborná příprava pracovníků státní správy

V roce 2008 byla odborným pracovištěm zajištěna odborná příprava pracovníků státní správy pro plnění činností vyplývajících ze zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií. Jedná se o odbornou přípravu k ověření zvláštní části *Zvláštní odborné způsobilosti pro výkon správní činnosti při ochraně zdraví a životního prostředí před škodlivými účinky chemických látek a chemických přípravků a prevenci havárií způsobených těmito látkami* v souladu s § 37 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

1.3 Poradenská činnost

Průběžně byly zajišťovány poradenské činnosti a práce na podkladových materiálech k těmto činnostem, v oblasti analýzy a hodnocení rizik a v oblasti systémů řízení PZH.

Zástupci OPPZH se zúčastnili pravidelných koordinačních jednání na půdě ředitelství ČIŽP v Praze k problematice zákona o PZH.

1.4 Metodická činnost

Byly aktualizovány studijní podklady pro distanční nadstavbové studium „Systém řízení bezpečnosti a havarijní plánování“. Navržené termíny studia byly ale pro nedostatek zájemců zrušeny. DNS k této problematice nebylo tedy v roce 2008 vůbec otevřeno. Tato skutečnost je negativně vnímána. Pro případné uchazeče je shromážděn kvalitní studijní materiál, jehož prostudování a aplikace by nepochybně přispěly ke zvýšení kvality bezpečnostních dokumentů. Uvažuje se namísto toho o přípravě školení k problematice PZH na obecnější úrovni se specificky sestavenou věcnou náplní na základě poptávky jednotlivých zájemců.

Byly předneseny příspěvky týkající se oblasti prevence závažných havárií a nebezpečných chemických látek na konferencích, seminářích a dalších školeních. Pracovníci OPPZH se také podíleli na přípravě různých výukových materiálů (např. materiál „Nebezpečné chemické látky a chemické přípravky, průmyslové nehody“ pro potřeby výuky na Policejní akademii ČR).

Byl připraven návrh koncepce e-learningu pro téma *Prevence, havarijní připravenost a zásahy při chemických haváriích*. V rámci první etapy e-learningu byly zpracovány materiály „Prevence, havarijní připravenost a zásahy při chemických haváriích“ pro cílovou skupinu orgánů státní správy. Studijní materiály vychází z dokumentů OECD „Guiding Principles for Chemical Accident Prevention, Preparedness and Response“. V dalších etapách budou materiály zpracovány pro více cílových skupin (průmysl, veřejnost).

Průběžně probíhají práce na postupném rozšiřování pojmové základny při tvorbě Encyklopedie BOZP vyvíjené v prostředí MediaWiki.

Proběhla spolupráce s orgány státní správy při tvorbě materiálů Komise EU k problematice podávání zpráv o závažných haváriích.

Vedle operativních a průběžných konzultací s posuzovacími organizacemi a jednotlivými odborníky byly uspořádány dva pracovní workshopy především za účelem řešení aktuálních

problémů v souvislosti s posuzováním i zpracováváním bezpečnostních dokumentů a zpracovány související odborné materiály pro prezentaci na těchto setkáních.

V 1. pololetí 2008 bylo pracovní setkání posuzovatelů bezpečnostních dokumentací koncipováno především s důrazem na aktivní přístup všech účastníků. Byly prezentovány příspěvky jednotlivých zúčastněných expertů. Příspěvky byly zaměřeny na dosavadní zkušenosti z procesu posuzování bezpečnostních dokumentů, návrhy zlepšení procesu posuzování, připomínky k přístupu odborného pracoviště k naplňování zásad prevence závažných havárií a na celkové sjednocování přístupů v oblasti PZH.

Ve 2. pololetí 2008 bylo pracovní setkání posuzovatelů především zaměřeno na řešení problematických okruhů ve smyslu dalšího zkvalitnění prevence závažných havárií. Byly prezentovány příklady konkrétních problémů vznikajících v rámci procesu posuzování bezpečnostních dokumentů. Především byla řešena problematika systémů řízení prevence závažné havárie a požadavků na komplexnost popisů těchto systémů v bezpečnostních dokumentech některých specifických provozovatelů. Jedná se zejména o objekty pro skladování a nakládání s výbušninami, dále pro skladování různých pevných látek (např. agrochemikálií), a navíc objekty s malým počtem zaměstnanců (méně než 10). Rovněž byl zdůrazněn požadavek na kompletnost, přehlednost a jednoznačnost informací předkládaných k části Organizace prevence závažných havárií, a to především k informacím k lidským zdrojům, tj. pracovníkům podílejícím se na omezování rizik závažných havárií. Neméně důležitou oblastí je důsledné uvádění důkazních prostředků a postupů k prokázání zavedení a funkčnosti systému prevence závažné havárie v rámci požadovaného popisu systému řízení bezpečnosti. Byl přednesen i příspěvek k připravovanému Globálně harmonizovanému systému klasifikace, označování a balení chemických látek a přípravků. Byl představen „Integrovaný informační systém BOZP a PZH“ a detailnější seznámení bylo zaměřeno na kategorii uživatelů - externí posuzovatele bezpečnostních dokumentů.

1.5 Zajišťování projektů

Zástupci OPPZH se zúčastnili řady odborných akcí. Jednalo se o následující akce:

- 6. zasedání česko-německé pracovní skupiny *Úmluva UNECE o účincích průmyslových havárií přesahujících hranice států* ve dnech 16. – 17.10., které pořádalo Saské ministerstvo životního prostředí a zemědělství v Drážďanech. V rámci zasedání této pracovní skupiny byla řešena především problematika spolupráce záchranných služeb a inspekčních orgánů, včetně společných inspekcí průmyslových závodů v hraničním pásmu a problematika průmyslových havárií s přeshraničními účinky v oblasti česko-německé hranice.
- 19. *Meeting of Competent Authorities Seveso II* pořádaný ve dnech 6. – 10.4. v rámci předsednictví Evropské unie slovínskou vládou v Brdo Congress Centre. Hlavním smyslem bylo načerpání zkušeností s organizací této pravidelně pořádané akce v souvislosti s připravovaným českým předsednictvím EU v 1. polovině roku 2009 a zároveň sledování aktuálního vývoje v oblasti PZH v rámci EU.
- Konference *APROCHEM 2008* ve dnech 15. – 16.4. V sekci Bezpečnost v chemii byl přednesen příspěvek na téma „Aktualizace a posouzení bezpečnostní zprávy podle zákona o prevenci závažných havárií“.
- Mezinárodní konference *Bezpečnostní inženýrství 2008* v Ostravě. Byl prezentován příspěvek „Znalosti o bezpečnostním inženýrství z pohledu zákona o prevenci závažných havárií“.
- Byly zpracovány a předneseny příspěvky na mezinárodní konferenci *Security and Safety Management and Public Administration* pořádané Policejní akademií, a to příspěvky k významu funkce probit pro havarijní plánování a k problematice bezpečnostní dokumentace. Pro vyjasnění významu funkce probit pro účely

metodických postupů analýzy a hodnocení rizika bylo nutné prostudovat základní statistická rozdělení, prověřit jejich využití ve vyhodnocení toxikologických testů, prověřit jejich využití pro predikci působení toxických látek při chemických haváriích a využít modelování programem ALOHA.

- Setkání členů a hostů *České technologické platformy bezpečnosti průmyslu CZ-TPIS*, které proběhlo v Ostravě – Porubě. Česká technologická platforma bezpečnosti průmyslu je dobrovolné, nezávislé sdružení, jehož posláním je podpora organizací působících ve prospěch rozvoje bezpečnosti průmyslu v České republice, společného identifikování národních zájmů v oblasti průmyslové bezpečnosti a jednotného prosazování těchto zájmů na evropské úrovni. Předmětem setkání bylo řešení aktuálních témat oblasti bezpečnosti průmyslu a následná diskuze o směřování činnosti jednotlivých pracovních skupin platformy. VÚBP je aktivně zapojeno do činnosti pracovní skupiny „Lidský a organizační faktor“.
- Proběhly přípravy semináře v rámci Asistenčního programu UNECE pro země střední a východní Evropy k implementaci *Úmluvy o účincích průmyslových havárií přesahujících hranice států*. OPPZH se podílí na přípravě věcné náplně semináře. Tento seminář s názvem „Training Session on Integrated Approches to Major Hazard Prevention“ se bude konat v únoru 2009.

2. Nedostatky bezpečnostních dokumentací

2.1 Kvalita bezpečnostních dokumentů

Neustálý vývoj v oblasti PZH přináší v procesu hodnocení a posuzování úplnosti a odborné správnosti bezpečnostních dokumentů některé nové otázky k řešení, ale rovněž řadu opakujících se problémů. V roce 2008 předložilo bezpečnostní dokumenty dalších 13 nově zařazených provozovatelů. Vzhledem k zakotvení podrobných požadavků v právních předpisech jsou nové dokumenty již jednotně strukturované. Přesto se v nich i nadále objevuje řada různě závažných chyb. Kvalita zpracování dokumentů závisí na zkušenostech a erudici zpracovatele a rovněž na jeho spolupráci s provozovatelem. Je nezbytné, aby byl zpracovatel obeznámen se všemi relevantními informacemi vztahujícími se k předmětnému provozu nebo zařízení.

Opakovaně je možno nalézt nevyhovujícím způsobem zpracované i zásadní části bezpečnostního dokumentu, tedy **analýzu a hodnocení rizika a popis systému řízení prevence závažné havárie**. Podrobněji se analýze a hodnocení rizika a systému řízení PZH věnují kapitoly 2.2 a 2.3.

Dalším přetrvávajícím nedostatkem, který ztěžuje v rámci procesu posuzování orientaci v konkrétní problematice, je nízká vypovídací schopnost grafických materiálů (viz 2.5).

Řadu formálních chyb vyskytujících se v dokumentech, které jsou ve svém důsledku příčinou ztížené orientaci v dokumentu, způsobuje neprovedení konečné redakce dokumentu ani důsledné kontroly správnosti předkládaných materiálů ze strany provozovatele. Formální chyby celkově snižují úroveň dokumentu.

Specifická skupina nedostatků se objevuje ve výše zmíněných aktualizacích dokumentů. Obecně je možné konstatovat, že provozovatelé neaktualizují dokumenty důsledně. Je nezbytné se zaměřit na kontrolu:

- uvedení důvodu aktualizace,
- odstranění předchozích nedostatků,
- plnění cílů a úkolů v příložených harmonogramech,
- souladu struktury a věcné náplně s požadavky právních předpisů,

- aktuálnosti citací právních předpisů,
- uvedení proběhlých změn a jejich promítnutí do všech relevantních částí dokumentu,
- aktuálnosti popisných částí dokumentu,
- případných dalších chyb a nesouladů.

2.2 Analýza a hodnocení rizika

V částech dokumentů zaměřených na posouzení rizika závažné havárie a jejích možných následků se i nadále objevují různé závažné chyby - zcela chybný přístup, nepochopení požadovaných postupů, zásadní chyby v souvislosti s klíčovými kroky analýzy - v souvislosti s identifikací a popisy zdrojů rizika, s identifikací možných scénářů událostí, s provedením odhadů následků reprezentativních scénářů závažných havárií, se stanovením míry rizika reprezentativních scénářů, dále postup provedený pouze podle dnes již nedoporučované metodiky IAEA-TECDOC-727, nedodržení stanovené struktury a další.

K pochopení obsahové náplně jednotlivých kroků analýzy a hodnocení rizika je doporučováno prostudování příslušného metodického pokynu. V rámci procesu neustálého zlepšování je požadováno sledování vývoje znalostí v této oblasti a zdokonalování a prohlubování analýz rizika.

Obecně je nutno v souvislosti s částí analýzy a hodnocení rizik požadovat, aby:

- tato část byla zpracovaná v rozsahu a hloubce odpovídající míře rizika závažné havárie a závažnosti možných dopadů, včetně analýzy vlivu (spolehlivosti a chybování) lidského činitele,
- analýza rizika obsahovala přehledný popis a posouzení přiměřenosti preventivních bezpečnostních opatření, včetně jejich členění na opatření technická a organizační,
- posouzení preventivních bezpečnostních opatření uváděných v dokumentu vyjadřovalo přiměřenost a dostatečnost těchto opatření v kontextu výsledků analýz a hodnocení rizik, případně návrhy dodatečných opatření, včetně jejich začlenění do plánů realizace.

2.3 Systém řízení prevence závažné havárie

Další důležitou a nedílnou součástí bezpečnostních dokumentů je popis systému řízení prevence závažné havárie. Při posuzování této části je kladen důraz na kompletnost, přehlednost a jednoznačnost informací a na důsledné uvádění dokladového aparátu formou odkazů na interní organizačně řídicí dokumenty provozovatele, ve kterých jsou jednotlivé prvky systému zakotveny.

Obecně je nutno požadovat, aby v popisu systému řízení prevence závažné havárie:

- provozovatel prokázal stanovení, zavedení, případně postup zavádění systému řízení bezpečnosti v objektu nebo zařízení,
- byla uvedena věcná náplň v požadované struktuře, doplněná o soustavu důkazních prostředků a postupů k prokázání zavedení a funkčnosti systému prevence závažné havárie,
- byl zajištěn srozumitelný popis konkrétních zásad, pravidel a postupů ukazujících, jakým způsobem, jakou formou a s využitím jakých nástrojů jsou jednotlivé dílčí oblasti, významné z hlediska prevence závažné havárie, provozovatelem systémově řešeny,
- byla zajištěna odpovídajícím způsobem obsahově jednotlivá témata, včetně logické a věcné úplnosti, přesnosti, správnosti, jednoznačnosti, v dostatečném detailu a adresnosti.

2.4 Popisné, informační a datové části dokumentů

Nedílnou součástí dokumentů provozovatelů zařazených ve skupině B jsou popisné, informační a datové části dokumentu. V dokumentech tohoto typu je posuzovateli důsledně vyžadováno, aby obsahovaly:

- technický popis jasně a přehledně identifikující a lokalizující zařízení a činnosti, které mohou mít souvislost se vznikem závažné havárie,
- popis životního prostředí a okolí objektu nebo zařízení v rozsahu odpovídajícím možným rizikům a dopadům závažné havárie.

Je třeba zdůrazňovat nezbytnost aktualizací uváděných informací tak, aby odpovídaly skutečnosti.

2.5 Grafické materiály

Stále se nedaří beze zbytku prosadit, aby předkládané bezpečnostní dokumenty byly doplněny grafickými materiály v odpovídající kvalitě. Grafické materiály představují informační základ celého dokumentu. Vzhledem k jejich důležitosti je nezbytné klást důraz na jejich maximální vyjádřovací schopnost. Měly by být opatřeny veškerými relevantními náležitostmi, tj. měřítkem, srozumitelnou legendou, vyznačením orientace ke světovým stranám. Grafické materiály postrádající výše popsané náležitosti neumožňují jednoznačnou a přesnou orientaci v souvislosti s objektem nebo zařízením, a tím mohou ovlivnit celkové posouzení dokumentu. Z uvedených důvodů jsou tyto části dokumentu rovněž pečlivě kontrolovány a je důsledně požadováno odstranění zjištěných nedostatků.

2.6 Spolehlivost lidského činitele

Problematicke lidského činitele, včetně důkladné analýzy spolehlivosti, není zatím věnována patřičná pozornost. V dokumentech se často objevují spíše obecné bloky o přístupu k analýze LČ, popisy metodik, ale chybí jejich konkrétní aplikace. Tento problém je zvláště významný v souvislosti s pracovními pozicemi, které mohou mít, v rámci posuzovaného zdroje rizik a činností obsluhy, významný vliv na bezpečnost provozu. Provozovatelům je doporučováno prostudování příslušného metodického pokynu k této problematice, kterým je stanoven rámec a princip posuzování vlivu LČ. Vývoj směřuje ke zkvalitnění výstupů ke spolehlivosti a chybování lidského činitele v souvislosti s relevantními zdroji rizik u provozovatele a rovněž ke zkvalitnění posuzování této oblasti v bezpečnostních dokumentech. S ohledem na složitost problematiky spolehlivosti LČ a nutnost zachování objektivity při posuzování jsou tyto části dokumentů alternativně posuzovány specializovanými posuzovateli.

3. Zajišťování dalších činností

3.1 Integrovaný znalostní systém BOZP a PZH

Postupně je budován Integrovaný znalostní systém, který má sloužit k řízení a transferu znalostí v oblastech BOZP a PZH a poskytovat centrální přehled rizik. Část sloužící jako informační podpora posuzování bezpečnostních dokumentů je postupně plněna příslušnými daty. Byla navržena koncepce dalšího vývoje budovaného systému a tvorby znalostní báze a byla vybrána její úvodní nosná témata: *Bezpečnostní dokumentace a BOZP-systémový přístup*.

3.2 Integrovaná inspekce

Ve spolupráci s ČIŽP byl v lednu 2008 dokončen interní metodický pokyn k výkonu integrované inspekce dle zákona o prevenci závažných havárií pro rok 2008. V rámci metodického pokynu byl stanoven přístup k ověření dodržování zásad systému řízení

bezpečnosti, byly zpracovány otázky z oblasti analýzy a hodnocení rizik, dále informace ke kontrole bezpečnostních dokumentů a zkušenosti z šetření proběhlých havárií.

4. Důležité aspekty přístupu k PZH

V následujícím výčtu jsou uvedeny aspekty, na které je třeba klást důraz ve smyslu dalšího zkvalitnění prevence závažných havárií a sjednocení úrovně bezpečnostních dokumentů:

- rozvíjení komunikace a spolupráce všech dotčených orgánů státní správy podle zákona o prevenci závažných havárií a dalších zainteresovaných subjektů,
- zkvalitnění a rozšíření výuky v oblasti prevence závažných havárií pro další dotčené subjekty,
- vytvoření vnitřního pracovního metodického pokynu pro posuzování bezpečnostních dokumentů,
- postupné zpracovávání a doplňování dalších metodických textů, postupů a pokynů k řešení především aktuálních odborných problémů,
- posuzování bezpečnostní dokumentace v souladu s právními předpisy, metodickými pokyny, ale také v souladu s vývojem v dané oblasti, který je nutné sledovat,
- postupné sjednocení úrovně analýz a hodnocení rizika důsledným prosazováním odstraňování zásadních chyb a nedostatků, včetně důsledného prosazování zkvalitnění a prohloubení analýz vlivu spolehlivosti a chybování lidského činitele,
- definování přístupu a postupů řešení v oblasti organizace a řízení bezpečnosti z hlediska PZH a navazující důsledné uplatňování požadavku na kompletnost, přehlednost a jednoznačnost informací a požadavku na uvádění důkazních prostředků a postupů k prokázání zavedení a funkčnosti systému prevence závažné havárie,
- postupné uplatňování nových poznatků v hodnocení a přípravě bezpečnostní dokumentace.

5. Závěr

Je nezbytné neustále pokračovat v systematickém rozvíjení jak organizace a řízení bezpečnosti z hlediska PZH, tak posouzení rizika vzniku závažné havárie a jejich možných následků, včetně postupného sjednocení úrovně analýz a hodnocení rizika v bezpečnostních dokumentech.

Veškeré úsilí v oblasti PZH musí směřovat k dosažení významného a nezastupitelného cíle - srozumitelnou a přijatelnou formou zpřístupnit provozovatelům, orgánům veřejné správy a inspekčním orgánům zásady, pravidla, postupy a přístupy ověřené a využívané v EU při organizaci a řízení bezpečnosti a PZH. Znalost zásad, metod, metodik a postupů, a schopnost orientace v této tématice, jsou nezbytnými podmínkami nejen pro bezpečné řízení provozních činností v objektech nebo zařízeních, ale i pro fundovaný výkon veřejné správy.